

In memoriam
Prof. Dr ALEKSANDAR TUČOVIĆ
(1928-2004)

U iščekivanju vesti o prijemu referata koje je pripremio sa svojim najbližim saradnicima za V. kongres Genetičara, 3. decembra 2004. godine preminuo je Profesor Aleksandar Tučić. Njegova radoznalost tada budila je nadu u njegovim saradnicima da će poodmakla bolest možda biti pobeđena, a Profesor nastaviti put, zamišljenom trajektorijom, ka 8. Simpozijumu o flori Jugoistočne Srbije u Nišu. Poslednji period u kome se gasio život jednog neumornog naučnika obeležili su: VII Kongres o korovima koji je održan 20-24. juna 2004. godine, na kome je učestvovao i prezentovao radove koje je pripremio sa svojim saradnicima, i V kongres Genetičara koji je održan u periodu od 3-5. decembra 2004. godine, na kome su njegovi saradnici prezentovali radove koje je pripremio sa njima i čiji je prijem od strane naučne javnosti sa nestrpljenjem iščekivao. Učesnike 8. Simpozijuma o Flori Jugoistočne Srbije podsećamo da je ovo prvi put da Profesor Aleksandar Tučić „opravdano odsustvuje“ sa Simpozijuma o Flori Jugoistočne Srbije. Smrću Profesora Aleksandra Tučića izgubili smo jednog od najuglednijih i

najcenjenijih profesora Šumarskog fakulteta u Beogradu, istaknutog naučnog radnika i pedagoga koji je ostavio trajan pečat u više naučnih oblasti.

Profesor Aleksandar Tučić rođen je u Zemunu 18. avgusta 1928. godine, gde je završio osnovnu školu i gimnaziju. Diplomirao je na Šumarskom fakultetu u Beogradu 1952. godine, a na PMF u Beogradu 1959. godine, kao jedan od najboljih studenata u svojoj generaciji. Od 1953. godine radi kao asistent pripravnik, od 1955. godine kao asistent, a od 1962. godine kao predavač na predmetu Dendrologija sa osnovama fitocenologije na Šumarskom fakultetu u Beogradu. Doktorirao je na Šumarskom fakultetu u Beogradu 1965. godine sa temom doktorske disertacije "Sistematika i bioekološka istraživanja crne topole (*Populus nigra* L.) u Srbiji". Za docenta je izabran 1965. godine, za vanrednog profesora 1970. godine, a 1975. godine za redovnog profesora na predmetu Genetika sa oplemenjivanjem biljaka. Kao drugi predmet, od školske 1976/1977. godine poverena mu je nastava iz Fiziologije biljaka, koju održava do kraja školske 1992/1993 godine. Na zahtev

Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu od 1977. do 1985. godine održava honorarno nastavu na predmetu Oplemenjivanje ukrasnih biljaka na Institutu za voćarstvo, vinogradarstvo i hortikulturu. Jedan je od osnivača Arboretuma Šumarskog fakulteta u Beogradu, tako da se ova zbirka drvenastih vrsta može s pravom smatrati dugovečnim spomenikom Profesora Aleksandra Tucovića. Do odlaska u penziju formirao je nastavnički i saradnički kadar na predmetima iz kojih je izvodio nastavu i organizovao naučni rad. Bio je koordinator više republičkih, saveznih i dva jugoslovensko-američka projekta. Na Šumarskom fakultetu u Beogradu bio je predsednik Saveta i prodekan u više mandata, Šef Katedre za Šumske kulture i plantaže i Katedre Semennarstva, rasadničarstva i pošumljavanja. Bio je član više sekcija IUFRO, Komisije za priznavanje sorti drveća SR Jugoslavije, Komisije za očuvanje genofonda drveća Srbije, prvi predsednik Sekcije za oplemenjivanje organizama Saveza društava genetičara Jugoslavije, predsednik Sekcije za genetiku i oplemenjivanje drveća naučnih organizacija Jugoslavije i dr. Za člana njujorške Akademije nauka izabran je 1982. godine.

Kao koautor pri izradi Flore Srbije, u izdanju SANU, nagrađen je 1970. godine Oktobarskom nagradom grada Beograda, a 1988. godine za ukupan naučni i pedagoški rad nagrađen je Sedmojulskom nagradom Republike Srbije. Dobitnik je dve zahvalnice Ministarstva za poljoprivredu Sjedinjenih Američkih Država, Zlatne plakete ŠF i PŠK Deliblatski pesak, zlatne značke SO Čukarica, više povelja, zahvalnica, diploma i dr.

Profesor Aleksandar Tucović je ostavio trajan pečat u brojnim naučnim oblastima: botanika i fitocenologija, genetika i oplemenjivanje biljaka, fiziologija biljaka, semenarstvo, rasadničarstvo i pošumljavanje, zaštita šuma, herbologija i dr. Bibliografija Profesora Aleksandra Tucovića obuhvata preko 350 bibliografskih jedinica. U poslednjih 11 godina koje je proveo radeći na Fakultetu, posle odlaska u penziju 1. oktobra 1993. godine, napisao je preko 120 naučnih radova. U tom periodu bio je oslonac i reper mladim saradnicima, dajući im primerom nadu da u teškom vremenu na ovom prostoru istraju i očuvaju moralni i naučni kredibilitet.

Učestvovao je u pisanju Flore Srbije, Flore: Tare, Deliblatske pešćare, Goča, Velikog Jastrepca, Golije i Javora, Majdanpečke domene i dr. Izdvojio

je i opisao više varijeteta drvenastih vrsta, od kojih spominjemo *Erica carnea* L. var. *alba* Tucović; sa B. Jovanovićem opisao je *Juniperus communis* L. var. *viminalis* Jovanović et Tucović, varijetet veoma atraktivan u hortikulturi, a sa M. Gajićem i M. Vasiljevićem *Pinus nigra* Arn. var. *drinana* Gajić, Tucović et Vasiljević, u kanjonu Drine. U čast profesora Tucovića neki varijeteti šumskog drveća nazivani su od autora po njegovom porodičnom imenu (*Pinus silvestris* L. var. *tucovicii* Gajić, na Tari; *Pinus nigra* Arn. var. *tucovicii* Tošić, na Zlatiboru i dr.

Prvi udžbenik, i tada jedini na teritoriji FNRJ, pod naslovom Genetika sa oplemenjivanjem biljaka, objavio je 1967. godine, drugo izmenjeno i dopunjeno izdanje 1976., treće 1988. i poslednje 1991. godine. Prvi praktikum iz Genetike sa oplemenjivanjem biljaka, kao pomoćni univerzitetski udžbenik, objavio je 1975., dugi 1979. i treći 1988. godine.

Zaslugom Profesora Tucovića, školske 1976/77. godine, uvodi se u nastavni program na Šumarskom fakultetu u Beogradu novi predmet Fiziologija biljaka. Objavio je tri udžbenika za predmet Fiziologija biljaka za studente Šumarskog fakulteta, 1987., 1989., i 1992. godine, i jedan srednjoškolski udžbenik za predmet ishrana bilja. Bio je mentor pri izradi pet doktorskih disertacija, sedam magistarskih radova i 31. diplomskog rada. Bio je član Komisija za ocenu i odbranu magistarskih i doktorskih teza, kao i član Komisija za izbor nastavnika i saradnika na Šumarskim fakultetima u Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu i Skoplju i na Poljoprivrednim fakultetima u Zemunu i Novom Sadu.

Profesor Aleksandar Tucović bio je jedan od ljudi čiji su neumorni rad, trud i zalaganje ugrađeni u temelje nekoliko naših značajnih naučnih institucija. Širinom, tolerancijom i skromnošću, osobinama koje priroda podaruje velikima, dosledno je utvrđivao akademsku građevinu na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Beogradu do svog poslednjeg daha. Bio je svestrano obrazovan, uporan u sprovođenju svojih zamisli, beskrajno tolerantan i spreman na dijalog. Zavidljujući su bili njegov optimizam i neiscrpna radoznalost za novim saznanjima koji su ga odlikovali čitavog života. Njegovo delo i njegov lik ostaće trajno u srcima njegovih kolega, njegovih đaka i poštovalaca njegovog dela.

Martin Bobinac